

обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі. Виключені такі покарання як громадська догана та позбавлення батьківських прав.

Чинним Кодексом змінена послідовність видів покарання. На відміну від попереднього кодексу законодавець побудував перелік видів покарань на підставі переходу від більш м'якого до найсуворішого. Кримінальний кодекс передбачає 12 видів покарань. Усі покарання, які входять у систему, можуть бути класифіковані за певними ознаками, закріпленими у законі про кримінальну відповідальність. Така класифікація має не тільки теоретичне, а і велике практичне значення, тому що вона сприяє правильному застосуванню окремих видів покарань. Система видів покарань є відкритою, змінюваною у залежності від конкретних історичних етапів життя країни, що виявляється через правотворчість законодавця у її змінах.

У кінцевому результаті потрібно сказати, що значення покарання в боротьбі зі злочинністю визначається не його жорстокістю, а справедливістю, невідворотністю, своєчасністю і неминучістю його застосування за кожний вчинений злочин. Роль і значення покарання багато в чому залежать від обґрунтованості його призначення і реалізації. Воно повинно бути відповідним тяжкості вчиненого злочину, справедливим і достатнім для виправлення засудженого.

Глотова О. Д.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,
доцент *Вартилецька І. А.*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОБАЦІЙНИХ ПРОГРАМ

На підставі частини 2 статті 76 Кримінального кодексу України, на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням судом може бути покладено обов'язок виконання заходів передбачених пробаційною програмою [1]. Пробаційна програма – це система занять, які проводяться за визначеним графіком і мають на меті корекцію поведінки, яка суперечить прийнятим у суспільстві нормам, а також формування соціально сприятливих змін особистості [2].

Відповідно до пункту 12 постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 24 «Про затвердження порядку розроблення та реалізації пробаційних програм», уповноважений орган з питань пробації забезпечує подання суду, який поклав на суб'єкта пробації обов'язок проходження пробаційної програми, інформації про затверджені пробаційні програми,

визначені в них завдання, зміст заходів, порядок проходження та оцінку результатів реалізації програми [3].

Важливо урахувати, що термін початку реалізації пробаційної програми не визначений законодавством. Тобто пробаційну програму може бути реалізовано у будь який період, що не виходить за межі іспитового строку (програма повинна бути реалізована до кінця, щоб зробити висновок про виконання заходів, передбачених цією програмою).

У разі узгодженої позиції суду та уповноваженого органу з питань пробації до суду згідно з ч.4 статті 164 Кримінально-виконавчого кодексу України [4] та в порядку, передбаченому п. 13-3 ст. 537 Кримінального процесуального кодексу України може бути направлено обґрунтоване подання про зміну обов'язків [5].

Поряд з цим повноваження щодо розробки та затвердження пробаційних програм у встановленому порядку Міністерство юстиції отримало також лише з 1 січня 2018 року після набуття чинності постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 24 «Про затвердження порядку розроблення та реалізації пробаційних програм».

У 2017 році міжвідомчою робочою групою при Міністерстві юстиції розроблено три проекти пробаційних програм для повнолітніх суб'єктів пробації: «Попередження вживання психоактивних речовин», «Подолання агресивної поведінки», «Зміна прокримінального мислення».

Аналогічні три проекти пробаційних програм розроблено для неповнолітніх суб'єктів пробації.

Зазначені проекти пробаційних програм були апробовані на базі уповноважених органів з питань пробації та доопрацьовані з урахуванням отриманих результатів. При розробці зазначених пробаційних програм було враховано результати оцінки ризиків вчинення повторних кримінальних правопорушень щодо 8 тисяч правопорушників. Проведеним дослідженням було визначено, що проблеми з роботою та фінансами, а також вживання алкоголю є найбільш вагомими факторами ризику, тобто причинами, що можуть підштовхнути людину до вчинення злочину.

Метою реалізації пробаційних програм є виправлення суб'єктів пробації, звільнених від відбування покарання з випробуванням, на яких судом покладено обов'язок проходження пробаційних програм, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

Новація застосування таких програм полягає в тому, що застосування у роботі із засудженими зазначеної категорії програм профілактичного, корекційного та реабілітаційного характеру в період іспитового строку будуть призначатися судом, тобто є обов'язковими для виконання. При цьому здійснювати цю роботу будуть працівники пробації, які пройшли спеціальне навчання.

На сьогоднішній день лише особи, які отримали сертифікат про проходження пробаційних програм можуть їх проводити. Проте ніхто не зважає на те, що ці сертифікати отримує лише одна особа на відділок і на

цього працівника покладається обов'язок проводити пробаційні програми з усіма суб'єктами пробації, яким суд призначив пробаційну програму і це є дуже великим навантаженням на працівника. Також пробаційні програми проводять працівники, навіть якщо вони отримали сертифікат, які взагалі не мають психологічної освіти. На нашу думку пробаційні програми повинні проводити лише ті працівники, які мають психологічну освіту, адже юрист не зможе змінити мислення клієнтів пробації, особливо тих, які неодноразово вчиняли злочини. Також куратори пробаційних програм не забезпечують посібниками та книжками для роботи з клієнтами пробації, все це покладається безпосередньо на працівника. Отже, враховуючи вище викладене, можна сказати, що є багато моментів, які потребують вирішення.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України.
2. Пробаційні програми, їх сутність. URL: http://teplykrda.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8513:2018-10-29-05-55-35&catid=36:2008-07-05-12-55-09&Itemid=1.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 р. № 24 «Про затвердження порядку розроблення та реалізації пробаційних програм».
4. Кримінально-виконавчий кодекс України.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України.

Гетьман А. Д.,

здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Левченко Ю. О.

СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНЕ ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ЗАВОЛОДІННЮ ПАСПОРТОМ АБО ІНШИМ ОСОБИСТИМ ВАЖЛИВИМ ДОКУМЕНТОМ

Спеціально-кримінологічним запобіганням злочинності розуміється сукупність заходів, змістом яких є різноманітна робота державних органів, громадських організацій, соціальних груп і громадян, спрямованих на усунення причин та умов, що породжують і сприяють злочинності, а також недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної поведінки [1, с. 144]. Такий вид запобігання злочинам спрямований не тільки на недопущення конкретних проявів з боку певних осіб, а й на ті негативні явища і процеси в суспільстві, які створюють, так би мовити, певний рівень і